

DOI: 10.5281/zenodo.3724627
CZU 339.72(4)

EUROPEAN UNION COHESION FOR THE MULTIANNUAL FINANCIAL FRAMEWORK 2021-2027

Veaceslav Bârdan*, ORCID: ID 0000-0001-8233-0959

Technical University of Moldova, 168, Stefan cel Mare bd., Chisinau, Republic of Moldova

*veaceslav.bardan@tem.utm.md

Received: 01.14.2020

Accepted: 03.02.2020

Abstract. The huge discrepancies between the different euroregions after the last enlargements of the European Union are a major concern of the Community authorities. Narrowing these gaps is possible through a well-thought-out investment policy with the optimal allocation of funds. The article briefly examines the history of the emergence of European funds that contributes to achieve economic, social and territorial cohesion. The evolutions of the last years have caused the European Union authorities to change the way of structural funds that are allocated for the multiannual financial framework 2021-2027, both the objectives and the financing of the Euroregions. The volume of allocations in the structural funds will be affected by Brexit, which will affect the financing of projects and programs in the less developed regions. In this article we intend to examine the structure of the new European Union financial framework, the priority directions of investment support of the governments of the Member States through the allocations from the structural funds, as well as the geographical area of financing. The paper examined the new criteria for cataloging regions by development levels. The map shows the territorial changes of the regions NUTS II eligible for funding, as well as the degree of funds absorption within the Member States. In this article it is examined the winning and losing states in the new distribution of funds, resulting from the increase of welfare in the level 2 euroregions that until recently were not eligible. The work mentions the Joint Operational Programs for cross-border cooperation between the Republic of Moldova and Romania implemented in recent years.

Keywords: *multianual financial framework, regional development, structural funds.*

Rezumat. Discrepanțele enorme apărute între diferite euroregiuni după ultimele extinderi ale Uniunii Europene reprezintă o preocupare majoră a autorităților comunitare. Diminuarea acestor decalaje este posibilă printr-o politică investițională bine chibzuită cu alocarea optimă de fonduri. În articol se examinează succint istoricul apariției fondurilor europene ce contribuie la realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale. Evoluțiile din ultimii ani au făcut ca autoritățile Uniunii Europene să modifice modul de alocare a fondurilor structurale pentru cadrul financiar multianual 2021-2027 atât obiectivele, cât și modul de finanțare a euroregiunilor. Volumul alocărilor în fondurile structurale va fi afectat de Brexit,

fapt ce se va răsfrânge asupra finanțării proiectelor și programelor din regiunile mai puțin dezvoltate. În acest articol ne-am propus să examinăm structura noului cadru financiar al Uniunii Europene, direcțiile prioritare de suport a investițiilor guvernelor statelor-membre prin alocările din fondurile structurale, precum și aria geografică de finanțare. În lucrare au fost examinate noile criterii de catalogare a regiunilor după nivelele de dezvoltare. Sunt reprezentate pe hartă modificările teritoriale ale regiunilor NUTS II eligibile pentru finanțare, precum și gradul de absorbție a fondurilor în cadrul statelor-membre. În articol sunt examinate statele câștigătoare și statele perdante din noua distribuire a fondurilor, rezultate din creșterea bunăstării în euroregiunile de nivel 2 care până nu demult erau eligibile. În lucrare se menționează Programele Operaționale Comune de cooperare transfrontalieră dintre Republica Moldova și România implementate în ultimii ani.

Cuvinte cheie: *cadru financiar multianual, dezvoltare regională, fonduri structurale.*

I. Abordări teoretice privind politica de coeziune

În prezent UE reprezintă una dintre cele mai prospere și competitive zone din lume din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare economică, socială etc. Cu toate acestea autoritățile comunitare se confruntă cu mari disparități privind prosperitatea și productivitatea dintre statele membre și regiunile acestora. Coeziunea economică și socială reprezintă unul din obiectivele prioritare ale UE, alături de la Piața Unică și Uniunea Economică și Monetară. Politica de coeziune economică și socială (PCES), conform Art. 174 din Tratatul privind Funcționarea UE, cuprinde toate acțiunile UE care vizează realizarea dezvoltării economice armonioase și echilibrate a acesteia, în special prin reducerea decalajelor de dezvoltare între diferitele regiuni/state ale UE, a egalității șanselor și a dezvoltării durabile.

Politica de coeziune este și va rămâne un pilon central pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale UE. Acest lucru se referă, în special, la misiunea sa istorică de a ajusta dezvoltarea ulterioară a pieței unice prin consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale a Comunității în ansamblul său.

Coeziunea nu are o definiție clară. Ea este cel mai bine înțeleasă ca nivelul la care diferențele de bunăstare socială și economică între diferite regiuni sau grupuri din cadrul UE pot fi acceptate din punct de vedere politic și social. O atenție deosebită se acordă zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, precum și regiunilor afectate de un handicap natural sau demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice, cu o densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase.

II. Apariția și evoluția politicii de coeziune economică și socială

Chiar din primele zile, politica de coeziune a fost organizată conform a două politici diferite, cu obiective diferite și de către diferiți actori europeni, și anume politica de coeziune corespunzătoare din DG Politica regională a UE și controlul ajutorului de stat al UE sub responsabilitatea DG pentru Concurență. Acestea din urmă s-au străduit în special pentru UE bazată pe reguli politică coordonată în mod coerent cu politicile regionale ale statelor membre [3, p. 10].

După primul val de extindere a Comunității Europene, când în 1973 au aderat 3 state noi: Irlanda, Marea Britanie și Danemarca a devenit evidentă deosebirea în nivelele de dezvoltare a regiunilor și apariția necesității dezvoltării politicii regionale ca una distinctă.

La început, la etapa incipientă cuprinsă între 1975-1988, politica de coeziune economică și socială avea un caracter explicit redistributiv. În 1975 a fost înființat un Fond European de Dezvoltare Regională (FEDR) care să contribuie la proiectele de dezvoltare lansate de guvernele naționale. Este pentru prima dată când a apărut conceptul de redistribuire între zonele bogate și sarace ale Comunității. S-a înțeles repede că acest concept minimalist avea deficiențe serioase. Numeroase proiecte erau cofinanțate de FEDR în baza unui sistem de cote naționale fără priorități explicite de dezvoltare pe termen lung și fără efect de multiplicare.

De la mijlocul anilor '80, această politică regională a dobândit un impuls nou. În cadrul Comunității Europene, în 1984, la prima conferință comună comună pe tema „Parlament - regiuni”, au fost elaborate propuneri cu privire la formarea de organisme regionale autonome și la stabilirea de contacte directe între acestea și instituțiile europene. Reforma din 1984 a crescut progresiv resursele economice alocate la FEDR (de la aproximativ 7,5% din bugetul Comunității Europene în 1984 până la 9,1% în 1986). Vechiul sistem de cote naționale a fost înlocuit cu un sistem de valori orientative (minime și maxime), deși o cantitate minimă de finanțare din FEDR a fost garantată statelor membre. Programele integrate au fost consolidate în continuare, iar statelor membre li s-a oferit posibilitatea de a deschide negocieri cu Comisia pentru finanțarea specifică. Deși aceste reforme au îmbunătățit orientarea comunitară a politicii și au dat Comisiei are o mai mare autonomie în a decide care regiuni europene să fie vizate, în esență, politica regională comunitară a rămas un sistem de transfer al plăților până în 1988 [1, p. 20].

În 1985, Consiliul Europei a adoptat „Carta europeană a autonomiei locale”. Punctul de cotitură pentru politica regională a fost intrarea Spaniei și Portugaliei în Comunitate în 1986. Ulterior, a apărut un nou mecanism de politică regională comunitară - Programe mediteraneene integrate. În 1988, Parlamentul European a adoptat „Carta comunitară privind regionalizarea”. De asemenea, este introdus conceptul de „Fonduri structurale în componența FEDR, FSE și FEOGA”.

Necesitatea unei reforme radicale a sistemului de distribuție s-a cristalizat după extinderea sudică, prin includerea Greciei (1981), a Spaniei și a Portugaliei (1986), toate având un PIB cu mult sub media comunitară la acel moment.

Adoptarea Programului Pieței Unice Europene și semnarea Actului Unic European (AUE) în 1986 au creat bazele unei politici reale de coeziune menite să compenseze constrângerile pieței unice pe care le resimțeau țările meridionale și alte regiuni mai puțin favorizate, reprezentând o nouă eră pentru PCES din Comunitatea Europeană. Eliminarea barierelor în calea comerțului și libera circulație a persoanelor, capitalului și serviciilor au fost însoțite de preocupări privind capacitatea regiunilor defavorizate de a face față presiunilor concurențiale ale pieței.

Consiliul European de la Bruxelles din februarie 1988 a revizuit modul de funcționare a fondurilor de solidaritate (cunoscute deja sub numele de Fonduri Structurale) și le-a alocat 68 mld. ECU (la prețurile din 1997), fapt care a dat naștere politicii de coeziune.

III. Structura Cadrului Financiar Multianual (CFM) al UE pentru anii 2021-2027

UE acordă o proporție semnificativă din activitățile și bugetul său reducerii disparităților regionale, acordând o atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, precum și regiunilor afectate de un handicap natural sau demografic grav și permanent.

Dacă pentru perioada 2014-2020 din bugetul total al UE de 1 082 mld. euro politiciile de coeziune i-au fost alocate 351,8 mld. euro sau 32,5%, atunci pentru perioada 2021-2027 se precoizează un buget de 1 279,4 mld. euro, dintre care 442,4 mld. euro pentru dezvoltare regională și coeziune; Uniunea Economică și Monetară; investiții în populație, coeziune socială și valori (figura 1). În prețuri curente aceasta ar constitui 371,4 mld. euro., iar dacă ținem cont de contribuțiile naționale publice și private estimate, impactul preconizat al politicii de coeziune depășește 500 mld. euro.

Figura 1. Structura bugetului UE pentru CFM 2021-2027.

Sursa: Comisia Europeană [8].

Din aceste fonduri alocate, la data de 30 august 2019 au fost asimilate la nivelul UE – 30%. Gradul de absorbție a acestor fonduri la nivel de state este prezentat în figura 2. Vecinii noștri, România, a asimilat din cele 31 mld. euro alocate (ceia ce reprezintă echivalentul a 2,6% din PIB-ul anual și 53% din investițiile publice naționale), doar 32%, media europeană fiind de 35%. Cu toate acestea rata de contractare a crescut de la 5% în 2016 la 88,56% din alocare, în prezent [12].

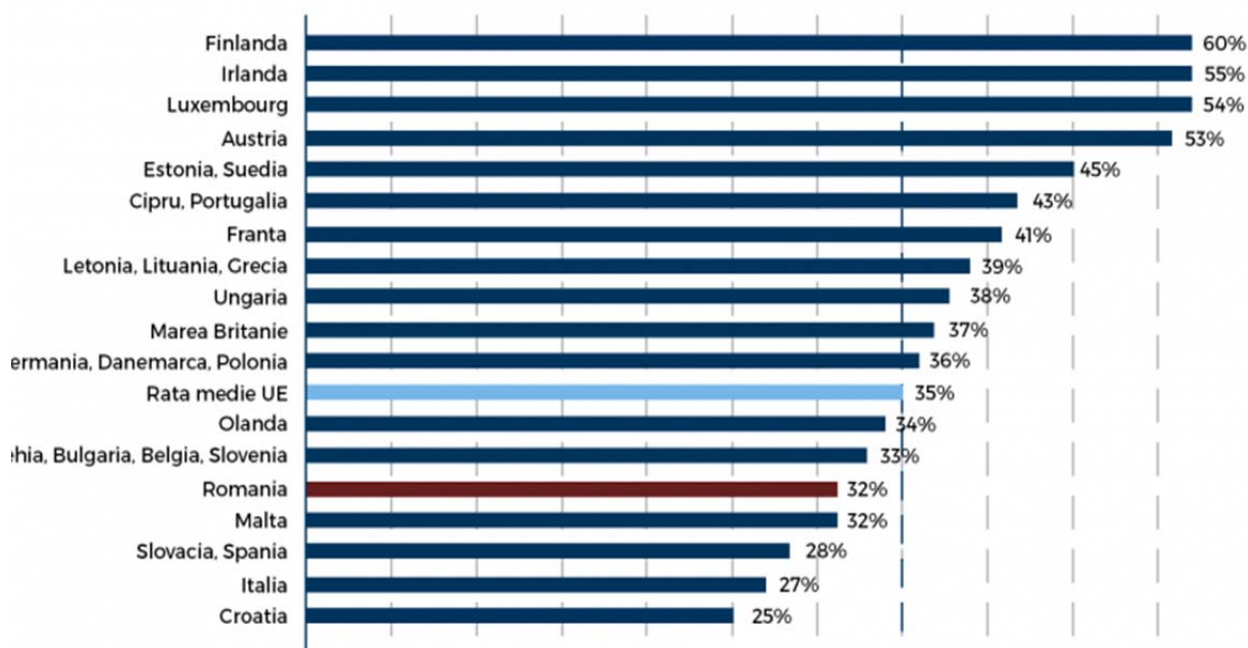
Prin Programul Operațional Comun România - Republica Moldova a fost alocat un buget total 89,1 mil. euro (81 mil. euro din ENI și 8,1 mil. euro cofinanțare asigurată de statele partenere). Programul finanțează proiecte în domeniul educației, cercetării-inovării, conservării patrimoniului, dezvoltării infrastructurii de transport și TIC, sănătății, prevenirii dezastrelor și managementului situațiilor de urgență, precum și combaterii criminalității organizate și cooperării poliției.

Al doilea Programul Operațional Comun de cooperare transfrontalieră, „Bazinul Mării Negre 2014-2020”, (contribuția maximă a UE - 49,0 mil. euro). Obiectivul general al programului fiind îmbunătățirea nivelului de trai al oamenilor din regiunile Bazinului Mării Negre prin creștere sustenabilă și protecția în comun a mediului [11].

Un alt program extrem de important pentru Republica Moldova, îl constituie Programul Transnațional Dunărea 2014-2020, care este un instrument de finanțare a Cooperării Teritoriale Europene (ETC). Acesta fiind unul dintre obiectivele politicii de coeziune a UE, care oferă un cadru pentru punerea în aplicare a acțiunilor comune și a

schimburilor de politici între actorii naționali, regionali și locali din diferite state membre [11].

Datorită acestor fonduri mai mulți cetățeni ai statelor-membre sunt conectați la infrastructura de apă, la cea de internet și transport, beneficiază de o educație mai bună în școli, de asistență și tratamente medicale în spitale sau de noi calificări pe piața muncii, iar prin investițiile din Politica de coeziune oamenii lucrează, inovează sau își încep propria afacere. Beneficiile ei sunt uriașe, de aceea Politica de coeziune rămâne în continuare esențială pentru solidaritatea europeană. Din aceste motive este foarte important de asimilat la maxim posibil fondurile alocate de UE. În figura 2 este prezentată rata de absorbție a fondurilor europene la data de 30 august 2019.

Figura 2. Rata de absorbție a fondurilor europene după state.

Sursa: [10].

Cadrul Financiar Multianual al UE pentru anii 2021-2027 este al 6-lea la număr din istoria integrării europene. Conform propunerilor Comisiei Europene „Dezvoltarea regională și coeziunea” va fi unul dintre cele trei elemente ale celui de-al doilea grup de obiective, unit sub denumirea de „Coeziune și valori”. Acestea includ, împreună cu dezvoltarea unei uniuni economice și monetare în UE și investiții în capitalul uman, coeziunea socială și protecția valorilor. În același timp, politica regională modernizată („politica de coeziune”) ar trebui să fie mai coordonată cu deciziile luate în așa-numitul semestru european, care vizează coordonarea politicilor economice ale statelor membre ale UE. Aceasta va consolida și mai mult coordonarea între politicile regionale și va stimula investițiile și inovarea la nivelul grupurilor de integrare.

În contextul noului CFM, Comisia Europeană a adoptat, în luna mai 2018, propunerea de regulament privind Fondul Social European Plus (FSE+) pentru perioada 2021-2027, care regrupează Fondul Social European existent, Inițiativa pentru Ocuparea Forței de Muncă în Rândul Tinerilor (YEI), Fondul pentru Ajutor pentru Persoanele cele mai Defavorizate (FEAD), Programul UE pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inovare Socială (EaSI) și Programul UE în domeniul Sănătății.

Prin această nouă abordare, Comisia Europeană urmărește o mai bună complementaritate a investițiilor în domeniul social și o vizibilitate sporită la nivel național, regional și local. „Politica de coeziune” va fi finanțată în continuare prin trei fonduri principale - Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Fondul de Coeziune (FC). Este de remarcat, însă, că în schema publicată de Comisia Europeană, numai FEDR și Fondul de coeziune sunt clasificate drept „Dezvoltare regională și coeziune”, dar sprijinul acordat pentru comunitatea cipriotă turcă este adăugat ca un sub-obiectiv separat. În același timp, activitățile FSE în cadrul politicii regionale sunt combinate cu integrarea migranților și sunt asociată cu politica educațională a Uniunii Europene și cu politica de asigurare a drepturilor omului și protejarea valorilor europene [4, p. 21].

IV. Principalele priorități ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027

Politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii (mai puțin dezvoltate, în tranziție, mai dezvoltate). Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor, doar că regiunile se clasifică conform tabelului 1.

Se introduc noi criterii (șomajul în rândul tinerilor, nivel scăzut de educație, schimbări climatice și primirea și integrarea migranților), pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren. Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la UE.

Tabelul 1

Repartizarea pe categorii a euroregiunilor de nivel NUTS II		
Nivelele de dezvoltare	CFM 2014-2020	CFM 2021-2027
Regiunile mai puțin dezvoltate	<75% PIB/loc. din media comunitară	<75% PIB/loc. din media comunitară
Regiunile de tranziție	75% - 90% PIB/loc. din media comunitară	75% - 100% PIB/loc. din media comunitară
Regiunile mai dezvoltate	>90% PIB/loc. din media comunitară	Peste 100% PIB/loc. din media comunitară

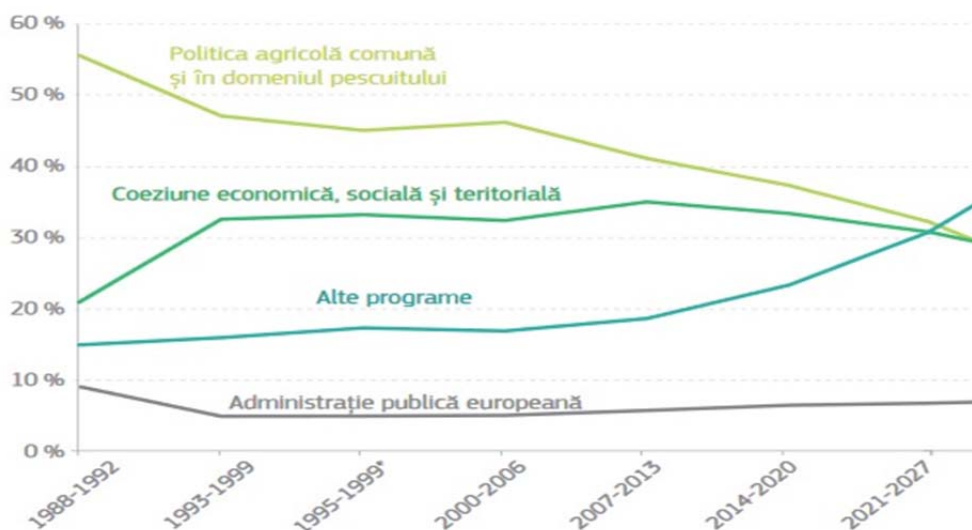
Sursa: elaborată de autor.

Cinci priorități investiționale sunt susținute optim de UE:

- Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii;
- Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice;
- Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale;
- Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate;
- Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6% din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană.

Investițiile în dezvoltare regională se vor axa mai ales pe obiectivele 1 și 2 (figura 3). Acestor priorități li se vor aloca 65%-85% din resursele FEDR și ale Fondului de coeziune, în funcție de prosperitatea relativă a statelor membre.

Figura 3. Evoluția bugetară a celor mai importante direcții de politică CFM 2021-2027.

Sursa: [12].

Bugetul total pentru activități externe este alocat Instrumentului financiar pentru vecinătate, dezvoltare și cooperare internă, în valoare de 89,2 mld. euro. Restul acestei sume va fi utilizat ca fonduri ale etapei premergătoare aderării țărilor candidate la UE.

V. Implicațiile modificărilor în bugetul UE asupra economiilor est-europene

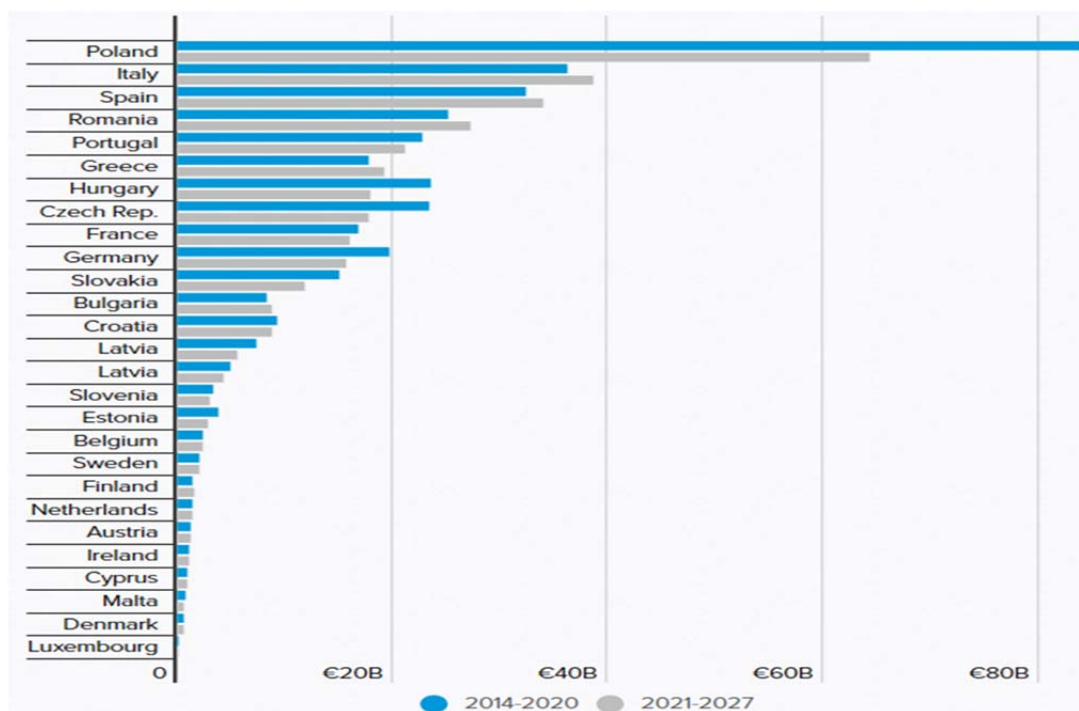
Plecarea Marii Britanii din UE deschide și o întrebare despre fluxul fondurilor UE spre spațiul Europei Centrale și de Est (ECE) din cauza lipsei contribuției nete a Marii Britanii la bugetul UE. În general, statele baltice și cele patru țări din Europa Centrală, cunoscute sub numele de Grupul Vysehrad, Ungaria, Polonia, Cehia și Slovacia, vor pierde aproximativ 37 mld. euro în următoarea perioadă bugetară.

Ungaria, Republica Cehă, Estonia și Lituania se confruntă cu o reducere a finanțării cu 24% în comparație cu perioada bugetară anterioară, pe când țările din sud cele mai afectate de criză (Portugalia, Spania, Italia, Grecia și Cipru) vor primi finanțare suplimentară în valoare de 3,7 mld. euro. Astfel, sprijinul acordat Spaniei este crescut cu 5% (până la 34 mld. euro), a Greciei cu 8% (până la 19,2 mld. euro), a Italiei cu 6,4% (până la 38,6 mld. euro) (figura 4).

Cea mai importantă inovație propusă de Comisia Europeană a fost mecanismul ce leagă plata creditelor din bugetul UE cu respectarea țărilor beneficiare a statului de drept („aplicarea și implementarea efectivă a Cartei drepturilor fundamentale ale UE”).

Dacă Comisia ajunge la concluzia că nu sunt îndeplinite aceste condiții, atunci anularea acestei decizii va necesita o majoritate calificată de voturi în Consiliul UE (principiul „inversei majorități calificate”).

Nu este surprinzător faptul că propunerile Comisiei Europene au provocat o nemulțumire accentuată în Europa Centrală. Guvernul polonez a numit propunerile „discriminatorii”, iar guvernele Ungariei, Lituaniiei, Bulgariei și României au considerat inacceptabile aceste modificări.

Figura 4. Schimbările în finanțarea coeziunii pentru anii 2021-2027 față de 2014-2020.

Sursa: Comisia Europeană [8].

Reprezentanții Republicii Federale Germania, dimpotrivă, au considerat reducerea „dureroasă, dar inevitabilă”. Au apreciat pozitiv propunerile Comisiei Europene pentru reducerea bugetului politicii de coeziune și introducerea unei noi condiții pentru alocarea fondurilor guvernele din Germania, Franța, Suedia, Olanda, Austria, Belgia [7, p. 313].

Astfel, devine evidentă o „criză de încredere” între țările donatoare, care cred că țările beneficiare nu manifestă un nivel adecvat de solidaritate europeană și țările beneficiare, care consideră că încearcă să se exercite presiune politică, folosind dependența de fondurile structurale și de investiții, în timp ce drepturile lor de a primi plăți adecvate sunt necondiționate și sunt fixate în actele fundamentale ale UE. În această privință, se poate proznoza că negocierile privind parametrii unei politici de coeziune pentru prima jumătate a anilor 2020 vor fi însoțite de o politizare fără precedent a problemelor, de publicitate și colorit emoțional [7, p. 314].

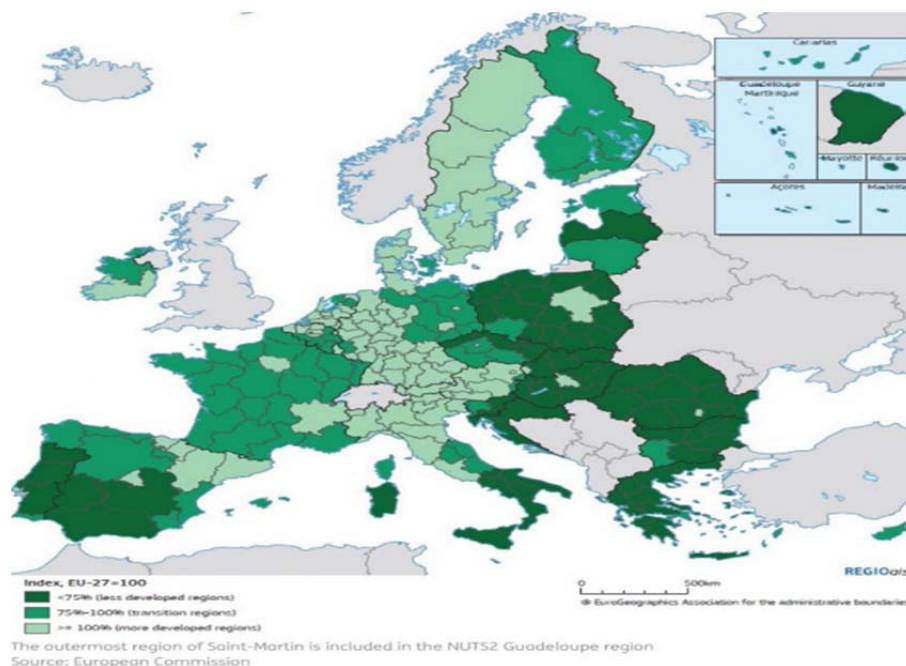
Propunerea Comisiei Europene prevede că România va putea primi în perioada 2021-2027 cu circa 8% mai mult decât în perioada precedentă, adică aproximativ 30,6 mld. euro (fără cofinanțare), și anume: 17,323 mld. euro prin FEDR; 8,385 mld. euro prin FSE Plus; 4,499 mld. euro prin FC; și 392 mil. euro în cadrul Programului european de cooperare teritorială. Această sumă ar reprezenta circa 15% din PIB-ul României.

Dat fiind că suma plătită la bugetul UE ar trebui să fie, similară pentru fiecare stat membru, pe baza Venitului său Intern Brut (VIB), ieșirea Marii Britanii – care este a doua / treia economie ca mărime din UE după Germania și Franța – ar trebui, teoretic, să aibă un impact semnificativ asupra bugetului UE. În cadrul financiar multianual 2014-2020 contribuția netă a Marii Britanii a reprezentat circa 6% din bugetul total al UE, în timp ce cota Marii Britanii din VIB-ul total al UE-28 a fost de circa 15% în acea perioadă, astfel contribuția Marii Britanii la bugetul UE a fost mai mică decât VIB-ul său. Astfel că Marea Britanie, din cauza sistemului de rabat introdus în anii '80, a plătit mereu semnificativ mai puțin decât Franța din 1985, o economie similară ca dimensiune.

PIB-ul UE mediu per capita va scădea după Brexit, ceea ce va avea unele implicații. Poate că cel mai mare impact al Brexitului asupra distribuirii fondurilor UE va fi cel indirect pe care îl are asupra venitului UE mediu per capita. Brexitul înseamnă că venitul mediu UE per capita va scădea, ceea ce înseamnă că unele regiuni ECE vor trece peste 75% din PIB-ul per capita al mediei UE. Asta le va face mai puțin eligibile pentru fonduri UE. Conform estimărilor experților, după Brexit, bugetul UE se va micșora cu 10,2 mld. euro anual [6, p. 190].

În conformitate cu noua hartă regională a eligibilității, unele regiuni din spațiul Europei Centrale și de Est nu vor mai fi eligibile pentru plăți din FEDR sau FSE, pentru că au trecut acest prag (figura 5).

Figura 5. Regiunile eligibile pentru Fondurile structurale (2021-2027).

Comisia Europeană [8].

VI. Implicațiile noului CFM și instrumentele bugetare pentru acțiunea externă

Uniunea Europeană nu intenționează să modifice în mod semnificativ amploarea sau activitatea de punere în aplicare a politicii sale de vecinătate pentru următorul deceniu, cel puțin în ceea ce privește finanțarea. În schimb, se planifică combinarea tuturor activităților externe prin finanțare internă pentru a crea un instrument financiar unic în scopul vecinătății, dezvoltării și cooperării interne (NDICI).

Fiind una dintre cele șapte categorii principale de cheltuieli în buget, bugetul UE pentru activități de politică externă este estimat la aproximativ 123 mld. de euro, ceea ce reprezintă o creștere de 30%, calculată la prețurile curente. Dacă se deduce inflația anuală până în 2027, creșterea va fi de 13% [9]. Această sumă este planificată să fie cheltuită pentru activități externe ale UE din întreaga lume. Din acești bani circa 22 de mld. de euro (18,7%) vor fi alocate țărilor din vecinătatea europeană.

Noile instrumente propuse pentru acțiunile externe ale UE sunt: un instrument de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională (89,2 mld. euro), un instrument european pentru securitatea nucleară (300 mil. euro), un instrument de asistență pentru preaderare (14,5 mld. euro), un instrument de ajutor umanitar (11 mld. euro), un buget de 3 mld. euro pentru politica externă și de securitate comună și cooperarea cu țările

și teritoriile de peste mări, inclusiv cu Groenlanda (500 mil. euro). În plus, Înaltul reprezentant, sprijinit de Comisie, propune instituirea, în afara bugetului UE, a Instrumentului european pentru pace, care urmează să aibă un buget de 10,5 mld. euro [9].

Este de așteptat ca în viitorul cadru financiar multianual strategiile macroregionale (SMR) să devină mai bine integrate. Regulile și reglementările aplicabile instrumentelor de finanțare ale UE (CF, FEDER, IPA, NDICI) vor fi simplificate pentru a acorda prioritate proiectelor incluse într-o SMR, în cazul în care există una. Pentru 2A Interreg (cooperare transnațională) toate finanțările UE disponibile vor fi programate pentru a atinge obiectivele SMR. Pentru 2B Interreg (cooperare maritimă), cel puțin 70% din finanțarea UE disponibilă va fi programată pentru a atinge obiectivele strategiei. Cu toate acestea, trebuie spus că pachetul total al bugetului pentru Interreg a scăzut cu 12% față de perioada anterioară și reprezintă doar 2,5% din bugetul politicii de coeziune (față de 2,8% anterior). Cofinanțarea prin grant a scăzut, de asemenea, de la 85% la 70%, pe baza ipotezei că beneficiarii trebuie să își dovedească interesul față de politici și priorități [2, p. 17 - 18].

Referințe bibliografice

1. Brunazzo Marco, The history and evolution of Cohesion policy. In: Simona PIATTONI and Laura POLVERARI, Handbook on Cohesion Policy in the EU. Edward Elgar Publishing 2016, 584 pag., pp. 17-35, ISBN:9781784715663, eISBN:9781784715670, DOI:<https://doi.org/10.4337/9781784715670>.
2. Ioniță Sorin, Nuțu Ana-Otilia, Revitalizarea Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării – între priorități politice și interese economice, Institutul European din România, București 2019, 76 p., ISBN online: 978-606-8202-61-7.
3. Krieger-Boden Christiane. What Direction Should EU Cohesion Policy Take?, CESifo Forum 1 / 2018 March, Volume 19, pag. 10-15.
4. Kuznetsov Alexey. On the features of the EU regional policy after 2020, Scientific and Analytical Bulletin of the IE RAS, 2018, No. 6 p. 20-25 (in Russian).
5. Lavrovsky B. L., Goryushkina E. A., Pozdnyakova I. V., Spiridonova E. V., Fedorov A. A., Modern Cohesion Policy in the EU: Concepts and Outcomes, World of Economics and Management. 2018.V. 18, No. 1. c. 96-113 (in Russian).
6. Troitsky E.F., European Union Cohesion Policy Reform 2013, Bulletin of Tomsk State University. 2018. No. 428. c. 188-192. ISBN 978-5-7511-2553-0, DOI: 10.17223 / 15617793/428/25 (in Russian).
7. Troitsky E.F., EU Cohesion Policy: from 2013 reform to 2020 reform, Bulletin of Tomsk State University. 2018. No. 428. c. 305-316. ISBN 978-5-7511-2553-0, DOI: 10.17223 / 15617793/428/25 (in Russian).
8. www.ec.europa.eu [accesat 09.10.2019].
9. https://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-4124_ro.htm [accesat 10.10.2019].
10. <http://mfe.gov.ro/situatia-fondurilor-europene-la-30-august-2019/> [accesat 11.10.2019].
11. <http://www.ccrm.md/implementarea-programelor-de-cooperare-transfrontaliera-si-transnationala-finantate-de-uniunea-europeana-1-19> [accesat 03.10.2019].
12. <https://www.fonduri-structurale.ro/2021-2027> [accesat 08.10.2019].